

ועד מקומי (ישיר): הצעה לאפשרות נוספת בשלטון הישוב הכפרי

רון שני¹

תקציר

מועצות אזוריות פועלות במבנה דו-רובדי: ברובד הראשון – הישובים וברובד השני – המועצה. הממשל הסטטוטורי בישוב הכפרי הוא הועד המקומי כפי שמוגדר בצו המועצות האזוריות.² צורת ממשל זו היא יצוגית: חברי הועד המקומי נבחרים אחת ל-5 שנים, והם מנהלים את חיי הכפר בתקופת כהונתם.³ בישובים רבים קיימות אגודות שיתופיות, בין אם אגודות שיתופיות חקלאיות או קהילתיות, זאת לצד הועד המקומי. החברות באגודה שיתופית היא רצונית של כל חבר, ולא ניתן לחייב את מי מתושבי הכפר (קיבוץ, מושב, ישוב) להיות חבר באגודה. המועצה פועלת מול הועד המקומי, מאצילה לו סמכויות, מפקחת על פעולותיו, ומאשרת את תקציבו ואת הדוחות הכספיים.⁴

חסרונו הבולט של הועד המקומי, בכל הקשור לפעולתו בישוב כפרי קטן, הוא בהגדרתו כמייצג. אחת ל-5 שנים מתקיימות בחירות, ובזאת מתמצה היכולת הסטטוטורית של תושב בכפר להשפיע על מה שקורה בו. בישוב כפרי קטן נדרש לתת מקום לתושבים להשתתף בתהליכי קבלת ההחלטות כיכולת סטטוטורית, ולא רק אחת לחמש שנים. יכולת ההשתתפות מגדילה את ההון החברתי של הישוב ואת רמת ההתנדבות שבו.

במאמר זה אציע אפשרות נוספת לשלטון המקומי בישוב הכפרי, שאקרא לו "ועד מקומי (ישיר)" לעומת הועד המקומי המוגדר כיום שהוא "ועד מקומי (יצוגי)". לתושבים בישוב שיבחר בועד מקומי (ישיר) ינתנו אפשרויות התערבות בתהליכי קבלת ההחלטות והשפעה על תקציבים שיחייבו את חברי הועד, בעיקר בצורת אסיפת התושבים. המאמר להלן מציג את התפיסה הכללית, וכולל גם עיון בסוגיות שונות בועד המקומי (ישיר).

מטרת המאמר הינה להתחיל תהליך חשיבה בקרב היישובים והמועצות האזוריות, משרדי הממשלה, המחוקק והמרחב הכפרי.

הקדמה

הממשל המקומי המוגדר כיום בישוב הכפרי סבוך ומורכב. בישוב כפרי דרים בכפיפה אחת הועד המקומי ואגודות שיתופיות, כאשר לתושב לא תמיד ברור מי מייצג ואחראי לאיזה נושא, ומה מערכות היחסים בין הגופים השונים.

עד לתחילת שנות ה-2000 סמכויות הועד המקומי היו שיריות: יכול היה לפעול בכל נושא בו המועצה האזורית לא פעלה, או שלא הגבילה במפורש את פעולתו. שינוי החקיקה בתחילת שנות ה-2000 הפקיע מהועד המקומי את הסמכויות שהיו לו קודם, ויצר מצב שמותר לו לפעול אך ורק בתחומים שהמועצה האזורית האצילה לו - האצלה פוזיטיבית. לעומת זאת, האגודה השיתופית רשאית לפעול בכל מקום שתקנון האגודה מאפשר ולפי החלטות רוב החברים. כלומר, נוצר מצב בו בישוב ישנם שני גופי ניהול: הועד המקומי וועד האגודה (ולעיתים מספר אגודות: חקלאית וקהילתית) אשר עלול לגרום למתחים, כפילות, חיכוכים, ואי בהירות, ולהגיע עד כדי חוסר תפקוד בישוב.

ביישוב כפרי קטן יש לאגודה יתרון: מנגנוני ההחלטה שלה כפופים לדמוקרטיה היישובית ("דמוקרטיה ישירה") דרך ועד הנהלה, אסיפת חברים וועדת ביקורת שלה יש יכולת התערבות.

¹ על המחבר: בשנים 2007-2018 כיהן כראש המועצה האזורית משגב. כיום לומד לקראת תואר שלישי במינהל ומדיניות ציבורית באוניברסיטת חיפה. ניתן ליצור קשר בדוא"ל r.shani@computer.org

² חשוב לבחון את המבנה הדו-רובדי בפרספקטיבה של תיאוריית הפדרליזם הפיסקאלי, המתארת את חלוקת הממשל לרמות שונות, תוך הגדרת הקשרים השונים בין הרמות (אנכי) ובתוך כל רמה (אופקי).

³ צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) תשי"ח-1958, סעיף 90

⁴ שם, סעיף 132

האגודה ביישוב הכפרי הקטן היא זו שיכולה לפעול להעלאת החוסן היישובי וההון החברתי שבו, שהם בין הגורמים העקריים לכידות הישובית המביאים לחוזק הישוב וליכולתו לעמוד במשברים ובתנאים קשים פנימיים וחיצוניים. לכך יש להוסיף את הצמיחה במרחב הכפרי, כאשר תושבים רבים בוחרים לעבור ולבנות בו את ביתם.

עם זאת, האגודה היא אורגן מתחום המשפט הפרטי, וישנם לא מעט מקרים בהם תושבים הגרים ביישוב אינם חברים באגודה מסיבות אלו או אחרות, ולכן הם אינם מיוצגים, אינם בוחרים או נבחרים למוסדות האגודה, והשפעתם על אורחות חייהם נמוכה, בין אם מבחירה או מהכרח.

ההבדל העיקרי בין צורת ממשל הועד המקומי לבין אגודה שיתופית הוא במרכיב הקהילתי חברתי: ועד מקומי הינו גוף שלטוני מרוחק, נבחר אחת לחמש שנים, ואינו מכיל שום מנגנון בו תושבי היישוב יכולים להשפיע מיידית על אורחות חייהם ("דמוקרטיה יצוגית"); בעוד שבאגודה שיתופית קיימים מוסדות ונהלים ('תקנון' ואחרים) המקנים לחבר זכות ויכולת התערבות והשפעה מיידים, ובין היתר ע"י השתתפות בועדות ודרישה לכינוס אסיפה כללית שהיא הריבון.

צורת ממשל של ועד מקומי עשויה להתאים ליישוב גדול בו רמת הקהילתיות נמוכה, ישוב המתקרב למודל הפרבר העירוני. לעומת זאת ביישוב כפרי-קהילתי קטן רמת הקהילתיות גבוהה, והיא-היא הדבק המחזיק את היישוב ("ההון החברתי") ומלכד אותו. במצב זה לצורת הממשל של האגודה יש יתרון בולט, וזוהי הסיבה להמשך קיומן של האגודות ביישובים הכפריים והמשך מצב של "זהות ועדים".

הגדרת הבעיה

החסרון המרכזי של הועד המקומי הוא באופיו כדמוקרטיה יצוגית. גוף המרוחק מהחברים בכפר, ואשר יש להם השפעה מעטה על פעילותו היום-יומית, למעט בחירת הועד אחת לחמש שנים.

הפגיעה העמוקה בערך הדמוקרטי, המגולמת במבנה הוועד המקומי, בולטת כאשר מדמים מצב בו המבנה הקיים של הועד המקומי (ה'ממשלה') ביישוב הכפרי, שקול למבנה השלטוני של מדינת ישראל; המבנה הקיים של הוועד המקומי דומה למציאות שלטונית בה תושבי המדינה בוחרים, אחת לחמש שנים, ממשלה בישראל; במציאות (היפותטית) זו הממשלה שולטת, ללא מיצרים, בכל הסוגיות הנתונות להכרעה; ובעיקר – אין בידי האזרחים, בין במישרין ובין בעקיפין (במציאות נציגות דמוקרטית), את הכוח להביע אי-אמון בשלטון (הממשלה).

במשטר דמוקרטי בעל איזון פנימי, הרשות המחוקקת (הכנסת) היא בעלת סמכות להביע אי אמון בממשלה.

בשל קיומן של שתי ישויות, הועד המקומי והאגודה השיתופית, הדרות בכפיפה אחת ביישוב כפרי, נוצרים לעיתים מתחים ביניהן, בלבול וחוסר הבנה לגבי יכולתו של כל גוף לשלוט ולנתב את חי היישוב וחבריו, עד כדי חוסר תפקוד.

במאזן הכוחות בין הועד המקומי לאגודה השיתופית, לועד המקומי יש יתרון בשל היותו ישות סטטוטורית, היונקת את סמכויותיה מהחוק ומהאצלת סמכויות מהמועצה. לעומתו, האגודה השיתופית הינה גוף רצוני, אשר החברות בו וולונטרית, והוא יכול לתפקד כל עוד רוב תושבי הישוב חברים בו.

עם זאת, לאגודה שיתופית כלים טובים יותר לניהול הישוב הכפרי-קהילתי, כלים העולים בהרבה על אלו שניתנים לועד המקומי ובעיקר כאלו שחיוניים לתפקודו ופעולתו של היישוב. דוגמאות לכלים כאלו הם עליונות האסיפה הכללית על החלטות ועד ההנהלה (בכפיפות לחוק), ויכולתו של כל חבר לזמן אסיפה כללית תוך איסוף הסכמה של כשליש מהחברים (בהתאם לקבוע בתקנון האגודה).

מכאן שעולה הצורך לתפיסה חדשה של הממשל היישובי ביישוב כפרי-קהילתי, אשר יוצרת אורגן חדש "ועד מקומי (ישיר)", המכיל את כל תושבי הכפר, במעין מקבילה עם ועד בית משותף בעיר, עם ההבדלים המתבקשים מהשוני באורחות החיים בין הכפר לעיר.

במאמר זה אתאר אפשרות נוספת לועד מקומי: ועד מקומי (ישיר), המממש דמוקרטיה ישירה, אשר בו יוכנסו אפשרויות מהעולם השיתופי המאפיין את המרחב הכפרי.

שתי אפשרויות לועד מקומי

תושבי הישוב הכפרי יוכלו לבחור בין שתי אפשרויות לאופן השלטון בישוב:

- ועד מקומי (יצוגי) – הועד המקומי כמוגדר היום בצו, בשינויים מועטים.
- ועד מקומי (ישיר) – ועד מקומי כפי שיוגדר במאמר זה.

כברירת מחדל בישוב כפרי הועד המקומי יהיה ועד מקומי (יצוגי), כל עוד תושבי הישוב לא בחרו אחרת.

במידה וחמישית (20%) מתושבי ישוב כפרי יבקשו זאת, תערך הצבעה של תושבי הישוב הכפרי בה תעלה השאלה האם לעבור לאופן שלטוני של ועד מקומי (ישיר).

תוך פרק זמן סביר תערך הצבעה בקלפי בפיקוח המפקח על הבחירות ו/או המועצה האזורית בשאלה זו, ובמידה ורוב מיוחס של המצביעים, ובתנאי שלפחות חצי מהתושבים השתתפו בהצבעה יאשרו זאת, השלטון יעבור לאופן של ועד מקומי (ישיר).

בכדי לאפשר יציבות שלטונית, לאחר הצבעה ראשונה, ההצבעה הבאה בדבר צורת השלטון בישוב תוכל להתבצע רק במועד הבחירות הבא למועצה, ובתנאי שחצי מתושבי הישוב הכפרי יבקשו זאת. החלטה על שינוי ההחלטה הקודמת תתקבל באותם תנאים, כלומר ידרש רוב מיוחס של המצביעים, ובתנאי שלפחות חצי מהתושבים השתתפו בהצבעה.

מהות הועד המקומי (הישיר)

בדומה לאסיפת הדיירים בבית משותף, אסיפת התושבים ביישוב הכפרי תהיה הגורם העליון בחיי הכפר (קייבוץ, מושב, ישוב קהילתי וכו'). האסיפה תתכנס מספר פעמים בשנה, ולפחות פעמיים, תתווה מדיניות לחיי הכפר, תאשר את התקציב והדוחות הכספיים (כולל קביעת מיסי הישוב), ותכריע במחלוקות.

המועצה האזורית תהיה הרגולטור של הועד המקומי (ישיר), ותהווה סמכות פיקוח על פעולותיו. כמו כן, תוכל המועצה האזורית לתקצב את הועד המקומי.

סמכויות הועד המקומי (הישיר)

צו המועצות האזוריות מגדיר כיום שלועד המקומי אין סמכויות, אלא אם אצלה לו המועצה סמכויות כפי שהוגדרו בכתב ההאצלה.

מאחר שבועד מקומי (ישיר) נוספה אסיפת תושבים אשר לה סמכות הפיקוח על פעולות הועד, כולל אישור תקציב ומיסים, הרי שיש הצדקה לאפשר לועד המקומי (הישיר) את כל הסמכויות לפעולה בתחום ישובו, ככל שאסיפת התושבים אישרה זאת, וגיבתה זאת בתקציב מתאים.

לועד המקומי (הישיר) יהיו בתחום הישוב את כל הסמכויות שיש למועצה האזורית, למעט אותן סמכויות שהמועצה החליטה לבצע בעצמה, או שיש חקיקה ראשית המונעת את העברת הסמכות לועד המקומי (הישיר).

טבלת השוואה בין צורות הממשל ביישוב כפרי

אגודה שיתופית	ועד מקומי (ישיר)	ועד מקומי (יצוגי)	בחירות
שנתיים	שנתיים	5 שנים	אסיפה כללית
יש	יש	אין	חברות
רק חברי האגודה	כלל התושבים	(כלל התושבים)	יציאה מחברות
לפי תנאי האגודה	העתקת מקום מגורים	העתקת מקום מגורים	מיסים
מיסי חבר	לפי שטח הבית	לפי שטח הבית	

אגודה שיתופית	ועד מקומי (ישיר)	ועד מקומי (יצוגי)	גובה המיסים
החלטת אסיפה	החלטת אסיפה	צו הארנונה	פעילות כלכלית
כן	אין	אין	ערבות הדדית
לפי התקנון	אין	אין	רגולטור
רשם האגודות השיתופיות	מועצה	מועצה משרד הפנים	

עיון במספר סוגיות בועד מקומי (ישיר)

הגדרת תושבים בישוב הכפרי

תושבים בישוב הכפרי בו ועד מקומי (ישיר) יהיו כל מי שרשום במרשם האוכלוסין כתושב בכפר והם בני 18 ומעלה. המועצה האזורית תעביר אחת לרבעון לישוב את רשימת התושבים הרשומים בו, ורשימה זו תהווה את הבסיס להצבעות באסיפה.

בעלי זכות הצבעה בבחירות לועד המקומי יהיו לפי הגדרות בעלי זכות ההצבעה כפי שמוגדר כיום בצו המועצות האזוריות.

לועד המקומי (הישיר) תהיה האפשרות להודיע כי אדם מסוים רשום כתושב ביישוב, אך אינו גר בו בפועל, כלומר העתיק את מרכז חיו למקום אחר. יקבעו כללים מה יהיה הליך זה.

מעמד תושבות בישוב הכפרי לא יהיה קשור בבעלות על נכס למגורים, אלא אך ורק במגורים בפועל ביישוב, ורישום מתאים במרשם האוכלוסין.

הקצאת מגרשים למגורים בישוב הכפרי תמשיך ותהיה לפי נהלי רשות מקרקעי ישראל, ולפי מעמד הקרקע ומעמד האגודה השיתופית באותו ישוב, ותחולת תיקון מס' 8 לפקודת האגודות השיתופיות.

תושבות בישוב הכפרי בו ועד מקומי (ישיר) תפסק כאשר התושב העתיק את מרכז חיו למגורים מחוץ לתחום הישוב.

זהות ועדים

במידה וביישוב בו ועד מקומי (ישיר) קיימת אגודה שיתופית (כל סוג של אגודה שיתופית), תתאפשר זהות ועדים של הועד המקומי (הישיר) עם האגודה השיתופית בה חברים רוב תושבי היישוב. התנאי לזהות ועדים יהיה שרוב תושבי היישוב יהיו חברים באגודה השיתופית.

במידה ויש תושבים שאינם חברים באגודה השיתופית, תהיה בחירה לנציג של התושבים שאינם חברים. מספר הנציגים יהיה יחסי לשיעור התושבים שאינם חברים, ולפחות אחד.

זהות הועדים תהיה לגבי חברי הועד המקומי (ישיר) בלבד. כל הכללים לגבי התנהלות הועד המקומי (ישיר) יחולו, כולל מוסד אסיפת התושבים וניהול כספי נפרד.

אסיפת התושבים

אסיפת התושבים תממש את הדמוקרטיה הישירה ביישוב הכפרי, ותאפשר לכל תושב להביע דעה, לבחור ולהבחר. אסיפת התושבים תהיה הסמכות העליונה ביישוב, והחלטותיה יחייבו את הועד המקומי (הישיר), וכל עוד הן במסגרת הסמכויות המוקנות ליישוב הכפרי ואינן עומדות בסתירה לחוק.

כינוס אסיפה

הועד המקומי (הישיר) יזמן את כלל תושבי הישוב הכפרי לאסיפת תושבים לפחות פעמיים בשנה. באסיפה ידונו ויאשרו תקציב הישוב, המיסים, הדוחות הכספיים, וכל נושא אחר שהועד מצא לנכון להעלות בפני האסיפה.

כל תושב יוכל לבקש לכנס אסיפה בנושא שיגדיר, ובתנאי שהגיש לוועד חתימות של 20% מתושבי הישוב התומכים בבקשתו. הוועד יהיה חייב לכנס את האסיפה כנדרש בתוך 3 שבועות.

הודעה על אסיפה תתפרסם לפחות 10 ימים מראש, תפורסם באתר הישוב ובמדיות החברתיות של תושבי הישוב, וכן תתלה בלוח המודעות. בהודעה יפורסמו הנושאים שיעמדו על סדר היום של האסיפה.

קבלת החלטות באסיפה

ההצבעה באסיפה תהיה אישית, ורק מי שנוכח יוכל להצביע. יש לציין כי זכות ההצבעה באסיפה תהיה לכל מי שרשום במרשם האוכלוסין של הישוב והוא מעל גיל 18.

האסיפה תפתח במועד בו זומנה, ובתנאי שבמועד זה נוכחים לפחות חצי ממספר התושבים ביישוב. במידה ולא נוכחים לפחות חצי ממספר התושבים, האסיפה תדחה בשעה אחת ותהיה חוקית במידה ונוכחים לפחות 10% ממספר התושבים. במידה ולא יהיו נוכחים לפחות עשירית ממספר התושבים, האסיפה תדחה בשבוע, ותהיה חוקית בכל מספר של משתתפים.

יו"ר הוועד המקומי (הישיר) יהיה יו"ר האסיפה. בהעדרו ימנה הוועד המקומי (הישיר) חבר אחר שיהיה יו"ר האסיפה.

באסיפה ירשם פרוטוקול הדיון, ובו תמצית הדיונים וההחלטות. במידה והתקיימה הצבעה, יש לרשום את הנוסח המדויק של השאלה שעמדה להצבעה, ואת תוצאות ההצבעה.

מיסים

מיסי הוועד המקומי (הישיר) ייגבו מכל יחידת דיור, ויהיו יחסיים לשטח בית המגורים, כפי שרשום בספרי הארנונה של המועצה האזורית.

המועצה האזורית תעביר לוועד המקומי (הישיר) אחת לרבעון את רשימת הנכסים חייבי הארנונה המצויים בתחום הישוב, ושטחם.

האסיפה ביישוב בו ועד מקומי (ישיר) תוכל להטיל מיסים, כך ששכום מיסי המועצה ומיסי הוועד המקומי לא יעלו על התעריף המירבי לנכס כמוגדר במשרד הפנים. החלטת האסיפה ברוב רגיל תהיה סופית ותחייב את כל התושבים ביישוב הכפרי. לא ידרש אישור המועצה או הממשלה להטלת המיסים.

עם מעבר הישוב לוועד מקומי (ישיר) וכל עוד האסיפה לא אישרה את מיסי הישוב, גובה המיסים יקבע ל- 30% ממיסי המועצה האזורית באותו מקום. על סדר יומה של האסיפה הראשונה יהיה נושא קביעת המיסים ("הטלה ראשונה").

לאחר הטלה ראשונה, בסמכות האסיפה להעלות או להוריד את המיסים בשיעור של עד 5% מדי שנה. סכומי המיסים יהיו צמודים להנחיות משרד הפנים המחייבות את המועצות האזוריות.

הוועד המקומי (הישיר) יגבה את המיסים ישירות מהתושבים, ותהיה בידיו סמכות אכיפת גביית המיסים כמוגדר בצו המועצות.

הנחות לתושבים ינתנו בהתאם לצו המיסים של המועצה האזורית, ובהתאם לחוק. אישרה ועדת ההנחות של המועצה הנחה לתושב, תחול ההנחה הזו גם על מיסי הישוב.

בשונה מועד מקומי (יצוגי) ומהמצב הנהוג כיום, החלטת האסיפה לגבי גובה המיסים תהיה סופית, ולא ידרש אישור המועצה ואו אישור שרי הפנים והאוצר לכך.

ניהול כספי

תקציב הישוב, כולל גובה המיסים ייקבעו ע"י האסיפה הכללית אחת לשנה.

המועצה האזורית תקבע רשימה של שירותי ליבה שעל הוועד המקומי (ישיר) לספק, והם יתקצבו בעדיפות. במידה והוועד המקומי (ישיר) לא יתקצב אותם כנדרש, רשאית המועצה שלא לאשר את תקציב הוועד.

הוועד המקומי ינהל תקציב מאוזן. כללי הניהול הכספי יהיו לפי הנחיות משרד הפנים למועצות האזוריות.

המועצה האזורית תמנה רואה חשבון שיבקר את הדוחות הכספיים של הישוב ויגיש דוחות מבוקרים לעיון המועצה האזורית אחת לשנה עד לחודש יוני.

מספר חברי הוועד המקומי (ישיר)

מספר חברי הוועד המקומי (ישיר) יהיו 5 עד 7, כאשר מספר החברים יקבע על ידי האסיפה בישוב באישור המועצה.

בחירת הוועד המקומי (ישיר)

חברי הוועד המקומי (ישיר) יבחרו בבחירות ישירות אחת לשנתיים מתוך בעלי זכות הבחירה ביישוב.⁵

הגשת המועמדות לבחירות לוועד המקומי תהיה אישית, כאשר כל מי שרוצה להגיש מועמדות ידרש להציג הסכמה של 10 תושבים למועמדותו.

אחת לשנתיים יקבע מועד בחירות על ידי המועצה האזורית ובהנחיית המפקח על הבחירות, שתנהל ותפקח על הבחירות לחברי הוועד המקומי (ישיר). לאחר מועד הגשת המועמדות המועצה תבחן את כשירות המועמדים, ותאשר את מועמדותם.

כל תושב בישוב מעל גיל 18 רשאי להציג את מועמדותו, ובתנאי שלא הורשע בפסק דין שנהיה סופי שיש בו קלון. בועד לא יוכלו לכהן קרובי משפחה מדרגה ראשונה, ואם נבחרו כאלה יהיה אחד מהם חייב להתפטר – זה שקיבל את מספר הקולות הנמוך מביניהם – ובמידה שלא התפטר ראש המועצה יודיע לו על הפסקת כהונתו.

פתק הבחירות יכיל את רשימת כל המועמדים, כאשר כל בוחר יסמן את בחירתו: עד המספר הקבוע של חברי הוועד – 5-7. פתק אשר יהיו בו מסומנים יותר ממספר חברי הוועד יפסל.

במידה וחבר ועד שנבחר מתפטר מתפקידו, יבוא אחריו המועמד שקיבל את מספר הקולות בסדר שאחריו. במידה ואין יותר מועמדים שהציגו עצמם לבחירה, יבחר הוועד המקומי ברוב חבריו חבר ועד מתוך תושבי הישוב, ובאישור המועצה.⁶

הוועד המקומי (ישיר) יבחר בישיבתו הראשונה אחד מחבריו לכהן כיו"ר הוועד. ראש הוועד וחברי הוועד לא יהיו זכאים לקבל שכר בקשר לביצוע תפקידם.

ועדת ביקורת

ועדת הביקורת תבחר ע"י האסיפה הכללית. ועדת הביקורת תמנה 3 חברים, ותבחר לפי הכללים לבחירת הוועד המקומי.

ועדת הביקורת תונחה על ידי מבקר המועצה, ותגיש אחת לשנה דוח ביקורת לוועד ולמבקר המועצה. תמצית דוח הביקורת תופץ לכל תושבי הישוב באתר הישוב וברשתות החברתיות שלו, ותהיה זמינה לעיון לתושבי הישוב במשרדי הוועד בשעות הקבלה.

⁵ כיום ועד מקומי נבחר לחמש שנים. וההמלצה בנייר זה היא שכך ימשיך להיות לגבי ועד מקומי (יצוגי). בחרתי שתקופת הכהונה של ועד מקומי (ישיר) תהיה שנתיים לאור מה שאני מכיר כיום בפועל. עם זאת, תקופת כהונת הוועד המקומי (הישיר) יכולה לעמוד לשאלה האם שנתיים או חמש.

⁶ אפשר לשקול שחבר בועד המקומי יבחר לפי מקומו בתוצאות ההצבעה, ואך ורק אם הצביעו עבורו לפחות 40% מהמצביעים. במידה ולא יהיו די חברים שיבחרו לוועד המקומי שקיבלו לפחות 40% מקולות המצביעים, יהיה סיבוב שני בין אלו שהגישו מועמדות, אך לא עברו את סף הכניסה לוועד.

עובדים בועד המקומי (הישיר)

הועד המקומי (ישיר) יהיה רשאי להעסיק עובדים, ובתנאי שיש למשרות אלו הקצבה בתקציבו המאושר. תנאי העסקת העובדים יהיו כמקובל במשק, ויחולו עליהם דיני העבודה. לעובדי הועד המקומי לא תהיה קרבת משפחה מדרגה ראשונה לחברי הועד.

יודגש כי תנאי ההעסקה יהיו כמקובל במשק, אבל לא לפי תנאי עובדים במועצה האזורית.

ועדות

הועד המקומי (ישיר) רשאי למנות ועדות משנה באישור האסיפה.⁷

יחס מועצה אזורית – ועד מקומי (ישיר)

לישוב יהיה נציג במליאת המועצה שייבחר ע"י תושבי הכפר (כמקובל היום), ויחולו כל הכללים המקובלים היום.

המועצה תהיה רשאית לתקצב את הישוב ולהעביר לו כספים, כאשר היא תבקר את התקציב ואת השימוש בכספים שהמועצה מעבירה.

המועצה תהיה רשאית לדרוש \ לחייב את הכפר המשותף לבצע מטלות מאותן סמכויות במישור המוניציפאלי (שנמצאים גם בסמכות המועצה).

המועצה האזורית תשמש כרגולטור ובקר של הועד המקומי (ישיר). ראתה המועצה שועד מקומי (ישיר) לא ממלא את תפקידו, תתרה בועד ותדרוש ממנו לשפר את הנדרש. המשיכה המועצה וראתה שהועד ממשיך שלא למלא את תפקידו, תקרא לחברי הועד המקומי (ישיר) לשימוע אצל ראש המועצה. המשיך הועד ולא שיפר את הנדרש, רשאית המועצה לפטר את חבר(י) הועד ולמנות אחרים במקומם.

סיכום

במאמר הוצגה אפשרות חדשה לועד מקומי בו מתנהלת דמוקרטיה ישירה דרך אסיפת תושבים.

קיומה של אסיפת תושבים כגוף העליון של הישוב, בו מתקבלות החלטות ברוב חברי הישוב, מהווה סיבה מצויינת להעברת סמכויות לועד המקומי (ישיר) לעומת הועד המקומי המוגדר כיום – ועד מקומי (יצוגי).

הקמתה של האפשרות לועד מקומי (ישיר) תהווה חיזוק משמעותי של הישוב הכפרי בכך שתתן כוח לועד בישוב ואפשרות תפקוד טובים יותר.

רון שני

⁷ מוצע לשקול האם האסיפה תאשר את מינוי ועדות המשנה, או שהחלטת הועד על מינוי ועדה תהיה בסמכותו.